

แบบฟอร์ม Knowledge Capture

เรื่อง การเตรียมพร้อมและการดูแลบำรุงรักษายานพาหนะ

สรุปโดย นายประยัต สวัสดิ์ พนักงานปฏิบัติการ (ชั้น 5)

หน่วยงาน องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตอุดรดิตถ์ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคเหนือล่าง

1. บริบท หรือความเป็นมา

การทำงานในหน่วยงานภาคสนามแบบสวนป่า ซึ่งส่วนมากแล้วจะมีกิจกรรมการทำไม้ออกมาใช้ประโยชน์ มีรถประจำสวนป่าหลายประเภท หนึ่งในพาหนะในการทำงานคือรถ 6 ล้อ ที่สวนป่ามักเรียกกัน การขับรถกระบะ 6 ล้อ คุณสมบัติพนักงานปฏิบัติการจะต้องมีความรู้ความชำนาญที่เกิดขึ้นจากการฝึกฝนเรียนรู้จากงานที่ต้องทำอยู่เป็นประจำ เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านการชักลากไม้ หรือรับส่งคนงานไปในที่ต่างๆ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ปลอดภัยต่อผู้ทำงานทุกคน ไม่เกิดอุบัติเหตุ เครื่องยนต์หรือตัวรถที่ใช้ทำงานไม่ชำรุดเสียหายก่อนเวลาอันควร ก่อนปฏิบัติงานพนักงานประจำรถต้องตรวจสอบสภาพความพร้อมของรถกระบะ 6 ล้อให้มีความพร้อมในการใช้งาน

2. วิธีการ / ขั้นตอน หรือกระบวนการที่ได้เรียนรู้

1. การทำความสะอาดรถและเครื่องจักรกลเป็นประจำ ให้ปราศจากเศษฝุ่น โคลน จาระบี คราบน้ำมันเครื่องก่อนตรวจเช็คซ่อมบำรุงจะทำให้สังเกตอาการผิดปกติได้ง่ายขึ้น ซึ่งจะทำให้เพิ่มประสิทธิภาพในการใช้งาน ป้องกันความร้อนที่จะสะสมกับเครื่องยนต์ ป้องกันการสะสมความชื้นซึ่งจะทำให้เกิดสนิม และลดเวลาและค่าใช้จ่ายที่เสียไปเนื่องจากการซ่อมแซม

2. สังเกตและตรวจสอบส่วนต่างๆ ฝากรอบของรถ หรือสิ่งที่จะทำให้เกิดเสียงดังผิดปกติ ถ้ามีชิ้นส่วนหลุดร่วงเข้าไปยังส่วนที่มีการเคลื่อนไหวแล้ว จะทำให้เกิดความเสียหายกับรถได้ หากตรวจพบก่อน อาการของเครื่องจักรเครื่องยนต์ก็จะไม่หนักมาก

3. มีการจดบันทึกการตรวจเช็คระบบต่างๆ เป็นประจำ การบำรุงรักษาตามชั่วโมงการใช้งานของรถคันนั้น ๆ การดูแลบำรุงรักษาตามสภาพการใช้งาน

4. ตรวจสอบและเปลี่ยนถ่ายกรองเครื่อง กรองอากาศ มีการตรวจสอบอ่างน้ำมันเครื่องกรองอากาศ ถ้ามีระดับฝุ่นผงมากให้ถ่ายออก ทำความสะอาดและใส่น้ำมันใหม่เข้าไปให้ได้ระดับตามมาตรฐาน

5. ตรวจเช็คระดับน้ำมันหล่อลื่นของเครื่องยนต์ โดยทั่วไปรถจะต้องจอดในที่ราบเรียบและดับเครื่องยนต์ เพื่อให้ น้ำมันหล่อลื่นไหลกลับอ่างเก็บน้ำมัน จากนั้นให้ดึงก้านวัดระดับน้ำมันหล่อลื่นทำความสะอาดด้วยผ้า และใส่ก้านวัดระดับน้ำมันหล่อลื่นกลับเข้าไปให้สุด ดึงก้านวัดออกมาตรวจสอบระดับน้ำมันหล่อลื่น ถ้าระดับน้ำมันหล่อลื่นอยู่ต่ำกว่าขีดล่าง ให้เติมน้ำมันหล่อลื่นชนิดเดียวกับน้ำมันหล่อลื่นที่ใช้อยู่

6. ตรวจสอบระดับน้ำของหม้อน้ำระบายความร้อนของเครื่องยนต์ ควรตรวจสอบขณะที่เครื่องยนต์ไม่ร้อน เปิดฝา หม้อน้ำระบายความร้อน ตรวจสอบระดับของน้ำ ระดับของน้ำควรอยู่ต่ำกว่าคอกของหม้อน้ำประมาณครึ่งนิ้ว ถึง 2 นิ้ว (13 มม. – 51 มม.) ไม่ควรเติมน้ำระบายความร้อนให้มีระดับสูงเกินไป เพราะน้ำจะขยายตัวเมื่อมีอุณหภูมิสูง

7. อัดจาระบี เพื่อหล่อลื่นลูกปืนและเพลลา ใช้จาระบีชนิดที่บริษัทกำหนด และเป็นจาระบีที่มีความสะอาด ทำความสะอาดหัวอัดจาระบี ก่อนทำการอัดจาระบี ห้ามอัดจาระบีมากเกินไป เพราะจาระบีส่วนเกิน

จะวิ่งลงสู่ส่วนอื่น ๆ ได้ เช่น สายพาน ผ้าเบรก ห้ามอัดจาระบีโดยใช้ความดันมากเกินไปสำหรับการหล่อลื่น ลูกปืนหรือชิ้นส่วนที่ปิดมิดชิดเพื่อป้องกันฝุ่นและน้ำ เพราะจะทำให้อุปกรณ์ป้องกันฝุ่นและน้ำแตกหรือรั่วได้

8. ตรวจสอบอุปกรณ์ต่าง ๆ รอบรถ เช่น ชิ้นส่วนที่หลวมและเสียหาย แป้นและคันบังคับ การรั่วซึมของน้ำ สายพาน ระบบน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นต้น

9. ควรบำรุงรักษาตามชั่วโมงการใช้งาน โดยทั่วไปรถจะต้องมีการบำรุงรักษามากกว่าการบำรุงรักษาประจำวัน ซึ่งจะใช้ระยะเวลาของการใช้งานเป็นตัวกำหนด โดยผู้ใช้ควรศึกษาคู่มือการใช้งานนั้น ๆ อย่างละเอียด

3.เทคนิคหรือกลยุทธ์ที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้

เมื่อได้รับมอบหมายให้เป็นพนักงานประจำรถปฏิบัติงานขับรถ 6 ล้อ ทำงานเป็นประจำ ก่อนที่จะนำรถไปใช้งานควรตรวจเช็คสภาพรถและความผิดปกติ ของระบบต่างๆ ก่อน การสังเกตจากสิ่งเล็กๆเหล่านี้สร้างเป็นนิสัยที่เหมาะสมกับการทำงาน เติมน้ำมันเครื่อง เช็กระดับน้ำในหม้อน้ำ และเบี่ยงต้นหน้าปัดของรถบอกระดับความร้อน ระดับน้ำมันว่าอยู่ในเกณฑ์ปกติ มีความใส่ใจในการดูแลบำรุงรถให้เหมาะสมตามมาตรฐานการใช้ต่อการปฏิบัติงาน ตามคู่มือของรถฯ และระหว่างปฏิบัติงาน ต้องตรวจสอบสภาพโดยรอบ ว่าน้ำมันเครื่องมีการพร่องลงหรือไม่ หรือว่าตัวเครื่องยนต์มีปัญหาจากการใช้งานหรือไม่ เพื่อลดความเสี่ยงเกิดเหตุไม่พึงประสงค์ การสั่งสมประสบการณ์จากช่างในการซ่อมบำรุง จากประสบการณ์จากการทำงาน นำไปสู่ความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ เมื่อมีความคิดที่รู้ว่าสิ่งใดควรทำ รู้หน้าที่ตนเอง ทำให้เกิดความพร้อมในการทำงาน มีความเป็นมืออาชีพ พร้อมปฏิบัติงาน และเป็นตัวอย่างที่ดีด้านการมีวินัยในการทำงาน

4. ประเด็นความรู้ที่สำคัญ

วิธีคิดและกระบวนการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติงานหลากหลายภารกิจในแต่ละปีที่สะสมมา เป็นการเรียนรู้ที่จะเกิดขึ้นโดยเฉพาะตัวของพนักงานแต่ละคน ซึ่งสามารถสังเกตจากการจัดการกับภารกิจที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ สร้างคุณค่าและประโยชน์ที่จะส่งผลดีอีกหลายด้านในการทำงานของทีมงานภาคสนามต่อไป

5. บทสรุป

เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดความสำเร็จตามแผนงานที่วางไว้ พนักงานในแต่ละหน้าที่มีความสำคัญต่อองค์กรมากเพราะจะช่วยป้องกันความเสี่ยง ลดความเสียหายในทางตรงจากการทำงาน และทางอ้อมจากการปฏิบัติงาน รวมถึงเป็นแบบอย่างให้กับเพื่อนร่วมงานและทีมงานให้มีแนวทางการไปสู่เป้าหมาย วิธีทำงานให้เห็นถึงความแตกต่างของวิธีคิดนำไปสู่การปฏิบัติและเรียนรู้ได้ว่า งานที่ทำแล้วสำเร็จเกิดจากปัจจัยอะไรบ้าง และเข้าใจเหตุผลของงานที่ไม่สำเร็จ เรียนรู้เป็นบทเรียนจากเรื่องนั้นๆ เพื่อในครั้งต่อไปจะทำได้ดีขึ้นจนถึงเป้าหมายที่จะให้สำเร็จยิ่งๆ ขึ้นไป พนักงานที่มีความเอาใจใส่ในงานที่ทำเป็นประจำจะมีพฤติกรรมที่เหมาะสม มีสำนึกว่าจะต้องดูแลรักษาเหมือนว่าเป็นรถของตัวเอง ตรวจสอบรถก่อนทำงาน ขณะทำงาน และหลังจากทำงานให้เหมาะสมตามคู่มือ เมื่อเห็นจุดผิดปกติ อาการผิดปกติจึงหาวิธีป้องกันเหตุที่จะเกิดขึ้นทำให้เครื่องจักรและรถประจำที่ใช้ทำงานมีอายุการใช้งานที่ยาวนานขึ้น ทั้งนี้หากบางคนได้ผ่านความยากลำบากในการทำงานในภาคสนามจะทำให้ได้เรียนรู้และมีความอดทน อดกลั้นในการพยายามทำงานให้สำเร็จได้ในที่สุด